

توانسته اند پیشرفت کنند و پیشی بگیرند. مثل فتوای دینی از طرف مغ‌ها (رهبران آیینی زردشت) که به پیروان آن آیین گفته اند: هر کسی سرودهای اوستا را به آواز بخواند بیشتر و بهتر به هدف می‌رسد (کلمه گاتا، گاسا یا گازه یعنی دعا و نیایش با آواز و موسیقی برای خدا).

سرود از نظر رتبه هنری از آواز بلندپایه‌تر است و در موارد وطن دوستی و آیینی کاربرد دارد. صدیق بوره‌کیمی در کتاب تاریخ موسیقی کوردی می‌گوید: موسیقی در آغاز با شمشال (یکی از آلات موسیقی شبیه نی که در ایام قدیم بیشتر چوپانها از آن استفاده می‌کردند) به میان ملت کورد آمد و بعدها گسترش یافت. در واقع سه آیین زرتشت، یارسان و یزیدی که در کردستان پای به عرصه وجود گذاشته اند عامل پیشرفت هنر آواز و موسیقی کوردی هستند زیرا هر سه مشوق مردم بوده اند. در آیین زرتشت گفته شده اگر دعا و نیایش شما با آواز و همراه تنبور خوانده شود زودتر مورد قبول واقع می‌گردد. در آیین یاری، دهها گفته رهبر و مرشدشان در کتاب آنها دیده می‌شود که مردم را تشویق می‌کنند دعا و نیایش را با آواز همراه تنبور بخوانند. این سروده درویش ذالفقاری گوران درباره آن موضوع چنین می‌گوید:

فاوه ندرکارم ته نبورش تاوهررد
په‌ری یارانش هر سه‌وگه ندرش وه‌رد
واتش هرکه‌سی ته نبور نه‌ژه‌نو
مه‌بوجه دینش دلش بکه‌نو
ده سائهی یاران، نطهر شاد، زگارن
ته‌نبور بژه‌نن نه‌گر وه‌کارن

یعنی رهبر دینی ام تنبورش را آورد و برای یارانش قسم خورد که هر کسی تنبور ننوازد باید دست از این دین بکشد. به همین خاطر یاران اگر شاد هستید یا که غمگین تا توانایی و هنری در وجود شما هست، تنبور بنوازید. در آیین یزیدی همانطور که در کتاب مسحفار آمده است راه و رسم عیدهایشان به این گونه است که با صدای قوال همراه با تنبور و شادمانی بر گزار می‌شود. ابزار و وسایل اصیل موسیقی کوردی شامل تنبور، دف، شمشال، بلویر، دهول، سُرنا، ساز و غیره...

همچنان که می‌دانیم با از دست دادن قدرت مادها و به قدرت رسیدن پادشاهی کورش، هنر موسیقی کوردی حاشیه نشین شد و به نام موسیقی محلی از آن یاد شد. صد سال پیش خانواده فراهانی یعنی پسران علی اکبر خان که شامل میرزا عبدا... و میرزا حسین قلی، ابزارهای موسیقی ایرانی را جمع‌آوری کرده و آن را (ابزارهای موسیقی ایران) نام نهادند. قبلاً این ابزارها به نام آن اقوامی شناسایی می‌شد که در ایران زندگی می‌کردند به عبارتی دیگر موسیقی کوردی با